For reading this book you need install font Tsampa_Pecha.ttf on your computer (see README file)

CONTENTS

1. INTRODUCTION OF TIBETAN ALPHABET
Thirty consonants with Romanization transliteration 1
How to draw the thirty consonants in U-chen IB
2. THE FOUR VOWELS Names of the vowel signs 2
3. THREE TYPES OF SUPERSCRIBED OR SURMOUNTING LETTERS 3
4. FOUR TYPES OF SUBJOINED LETTERS 4
5. THE TIBETANISED SANSKRIT LETTERS & THE FIVE PREFIXES with examples 5-6
6. THE TEN SUFFIXES with examples 6-7
7. THE TWO POST- SUFFIXES with examples 7-8
Some of the important notes with examples 8-10
8. THE SENTENCE Examples 11-13
9. THE NOUN: KINDS OF NOUNS
Common Nouns with examples 13-16
Proper Nouns with examples 16-17
Abstract Nouns with examples 17
Collective Nouns with examples 17-18

ད་ཡིག་ཀ་ཁའི་ངོ་སྤྲོད།

Introduction of Tibetan alphabet:

The Tibetan alphabet consists of thirty consonants. They are called གསལ་བྱེད་(sa:-ch ‘ e:) or ཀ་ལི་(Ka-li). The thirty consonants are divided into seven and half groups. Each group consists of four consonants.

Thirty consonants with Romanization transliteration:

ཀ་ ཁ་ ག་ ང་ ཅ་ ཆ་ ཇ་ ཉ་

KA KHA GA NGA CA CHA JA NYA

ཏ་ ཐ་ ད་ ན་ པ་ ཕ་ བ་ མ་

TA THA DA NA PA PHA BA MA

ཙ་ ཚ་ ཛ་ ཝ་ ཞ་ ཟ་ འ་ ཡ་

TSA TSHA DZA WA ZHA ZA ‘A YA

ར་ ལ་ ཤ་ ས་ ཧ་ ཨ་

RA LA SHA SA HA A

4. དངོས་པོའི་མིང་།(Things)

Examples:

སྐུད་པ།thread

ཁབ།needle

ལྷམ།shoe

ཐ་མག།cigarettes

མེ་འཁོར།train

མོ་ཊ།bus/car/jeep

བྱེ་མ་ཀ་ར། མོ་ཊ།

བྱེ་མ་ཀ་ར།sugar

དར་ཆ།flag

དེབ།book

B) བྱེ་བྲག་གི་མིང་།(Proper noun)

A name which belongs to a particular person, place or things is called a proper noun.
Examples:

ལྷ་ས།Lhasa *(The capital of Tibet)*

ཇོ་ཁང་།Jo-khang

སེ་ར།Sera *(name of a monastery)*

16

རྒྱ་གར།**India**

བལ་ཡུལ།Nepal

ཟླ་བ།Dawa

སྒྲོལ་མ།'།Dolma

ཚེ་རིང་།Tsering

C)-ཉིས་འཚོར་གྱི་མིང་།(Abstract noun)

A name given to some state, quality of feeling that we can only think of is called an Abstract noun.
Examples:

སེམས་ཤུགས།courage

ན་ཚ།pain

ཚོར་བ།feeling

བཀའ་དྲིན།kindness/gratitude

D) ཚོགས་མིང་།(Collective noun)

A name given to a collection of persons or things is called a Collective noun.

17

Examples':

འཚང་ག། crowd

ཁྱུ། flock

དམག་མི།army/soldiers

ཚག་པ། bunch

བྱ་ཚིག།(The verb)

In Tibetan language a verb is divided into two forms.

1. སྤྱིར་བཏང་(Ordinary form or non-honorific)

2. ཞེ་ས་ (honorific)

Study the list of the verbs:

Non-honorific		Honorific
འགྲོ	to go	ཕེབས་
འཐུང་	to drink	མཆོས་
ཉན་	to listen	གསན་
ཉོ་	to buy	ཕྱུས་གཟིགས་གནང་
མཐོང་	to see	གཟིགས་
ཉལ་	to sleep	གཟིམ་
ཐུག་	to meet	མཇལ་
མངག་	to order	བཀའ་མངགས་
སྡོད་	to sit/stay/live	བཞུགས་
ཚོང་	to sell	ཕྱུས་ཚོང་གནང་
ལང་	to get up	བཞེངས་
སྒྱུར་	to translate	སྒྱུར་གནང་

ངུ་ to cry ངུམ་

འབྲི་ to write འབྲི་གནང་

19

ཀློག་to read ལྟགས་ཀློག་

The above mentioned verbs can be illustrated by the following examples:

1. ང་ལྡི་ལི་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན།

I will go to Delhi.

2. ཁྱེད་རང་སྒྲུང་དེབ་ཀློག་གནང་གི་འདུག

You are reading (a) story book.

3. ཟླ་འོད་ལགས་ཕྱུག་དེབ་ཕྱུས་གཟིགས་གནང་གི་

Dawoe is purchasing (a) book.

4. འདུག

He/She will translate a book.

5. ཁོང་གིས་དེབ་ཞིག་བསྒྱུར་གནང་གི་རེད།

I have ordered some books.

20

མིང་གི་ཁྱད་ཆོས།(The Adjective)

A word which describes something is called an adjective.
Examples:

1. ཆེན་པོ་

big

2. ཆུང་ཆུང་

small

3. མང་པོ་

many

4. ཉུང་ཉུང་

few/some

5. ཡག་པོ་

good

མིང་གི་ཁྱད་ཆོས་སྡུར་ཚིག་ཁྱད་རིམ་སྟོན་པ།

Comparisons of Adjectives

1. The adjective ཤུགས་ཆེན་པོ་(strong) is said to be

in the Positive Degree. It simply denotes the existence of some quality of a thing or person we speak about. It is used when no comparison is made.

ཚེ་རིང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོག་རེད་ འདག

Tsering is strong. 2. The adjective ཤུགས་ཆེ་བ་

(stronger) is said to be
in the Comparative Degree. It denotes a higher

degree of the quality than the positive. It is used when two persons or things are compared.

ཚེ་རིང་ལས་དོན་གྲུབ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོག་རེད་ འདུག

Dhondup is stronger than Tsering 3. The adjective

ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ (Strongest) is said to be in the Superlative

Degree. It denotes the higher degree of the quality. It is used when more than two persons or things are

compared. པ་སངས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡོག་རེད་ འདུག

Pasang is the strongest.

Formation of Comparison and Superlative

a) Most adjectives form their comparative degree by adding བ་(wa) and their superlative by adding ཤོས་ to the positive in the following comparisons.

མིང་གི་ཁྱད་ཆོས་ ཁྱད་ཆོས་ ཁྱད་ཆོས་

ཁྱད་འཕ` ' ཀུན་ལས་འཕགས་པ་

Positive Comparative Superlative

ཆེན་པོ་ ཆེ་བ་ ཆེ་ཤོས་ big biggger biggest

22

23

ཚ་བ་ ཚ་པོ་ ཚ་ཤོས་ hot hoter hotest

ཕྱི་པོ་ ཕྱི་བ་ ཕྱི་ཤོས་ late later latest

དལ་པོ་ དལ་བ་ དལ་ཤོས་

slow slower slowest

སྔ་པོ་ སྔ་པ སྔ་ཤོས་

Early earlier earliest

དགའ་པོ་ དགའ་བ་ དགའ་ཤོས་

happy happier happiest

སྐྱོ་པོ་ སྐྱོ་བ་ སྐྱོ་ཤོས་ poor poorer poorest

ལྗིད་པོ་ ལྗིད་པ་ ལྗིད་ཤོས་ heavy heavier heavest

སྙིང་རྗེ་པོ་ སྙིང་རྗེ་བ་ སྙིང་རྗེ་ཤོས་

Pretty prettier prettiest

ཤུགས་ཆེན་པོ་ ཤུགས་ཆེ་བ་ ཤུགས་ཆེ་ཤོས་

Strong stronger strongest

B) In some cases the adjective form their comparative degree by adding བ་ (wa) in written form and by

adding ང་(nga) or ར་ (ra) in the spoken language. The

superlative by adding ་ཤོས་

to the positive in the following comparisons.

མིང་གི་ཁྱད་ཆོས་ ཁྱད་ཆོས་ ཁྱད་ཆོས་

ཁྱད་འཕ`' ཀུན་ལས་འཕགས་པ་

Positive Comparative Superlative

ཆུང་ཆུང ཆུང་བ་ ང་ ཆུང་ཤོས་

small smaller smallest

གསར་པ་ གསར་བ ར་ གསར་ཤོས་

new newer newest

མངར་མོ་ མངར་བ་ ར་ མངར་ཤོས་

sweet sweeter sweetest

གྲང་མོ་ གྲང་བ་ ང་ གྲང་ཤོས་

cold colder coldest

མང་པོ་ མང་བ་ ང་ མང་ཤོས་

many more most

ཉུང་ཉུང་ ཉུང་བ་ ང་ ཉུང་ཤོས་

few fewer fewest

རིང་པོ་ རིང་བ་ ང་ རིང་ཤོས་

long/tall longer/taller longest/tallest

ཡང་པོ་ ཡང་བ་ ང་ ཡང་ཤོས་

light lighter lightest

ཐག་རིང་པོ་ ཐག་རིང་བ་ ང་ ཐག་རིང་ཤོས་

far further furthest

རྙིང་པ་ རྙིང་བ་ ང་ རྙིང་ཤོས་

old older oldest

པཟང་པོ་ བཟང་བ་ ང་ བཟང་ཤོས་

noble nobler noblest

25

In some cases the adjective form their comparative

degree by adding cj པ་ (pa) in written form and by

adding ག་ (ga) in the spoken language and their

superlative by adding -£j^' to the positive

མིང་གི་ཁྱད་ཚོས་ ཁྱད་ཚོས་ ཁྱད་ཚོས་

ཁྱད་འཕ`` ཀུན་ལས་འཕགས་པ་

Positive Comparative Superlative

ཡག་པ་ ཡག་པ་ ག་ ཡག་ཤོས་

good better best

མཐུག་པོ་ མཐུག་པ་ ག་ མཐུག་ཤོས་

thick thicker thickest

རྒྱག་པ་ རྒྱག་པ་ ག་ རྒྱག་ཤོས་

fat fatter fattest

མགྱོགས་པོ་ མགྱོགས་པ་ ག་ མགྱོགས་ཤོས་

fast faster fattest

སྡུག་པོ་ སྡུག་པ་ ག་ སྡུག་ཤས་

bad worse worst

ཕྱུག་པོ་ ཕྱུག་པ་ ག་ ཕྱུག་ཤོས་

rich richer richest

26

D) In some cases the adjective form their comparative

degree by adding པ་(pa) and the superlative degree is

the same as mentioned above. Thus:

མིང་གི་ཁྱད་ཚོས་ ཁྱད་ཚོས་ ཁྱད་ཚོས་

ཁྱད་འཕ`` ཀུན་ལས་འཕགས་པ་

Positive Comparative Superlative

མཛེས་པོ་ མཛེས་པ་ མཛེས་ཤོས་

beautiful more beautiful most beautiful

གཞོ་ནགཞིན་ གཞོན་པ་ གཞོན་ཤོས་

young younger youngest

སྐམ་པོ་ སྐམ་པ་ སྐམ་ཤོས་

thin thinner thinnest [of person only]

ངན་པོ་ ངན་པ་ ངན་ཤོས

bad worse worst

སྲབ་པོ་ སྲབ་པ་ སྲབ་ཤོས་

thin thinner thinnest [of things only]

27

རྒྱས་པོ་ རྒྱས་པ་ རྒྱས་ཤོས་

detailed more detailed most detailed

བསྡུས་པོ་ བསྡུས་པ་ བསྡུས་ཤོས་

brief briefer briefest

མིང་ཚབ། (The Pronoun: kinds of pronouns)

The words ཁོང་ (he/she), ཁོང་ཚོ་ (they), ཁྱེད་རང་ (you),

and ཁྱེད་རང་ཚོ་(you pl.) are used instead of names or

(nouns). These are known as Pronouns.
Personal Pronouns:
The pronouns which indicate the names of persons or things. Such pronouns are called personal pronouns.
Pronouns of the first person:

གང་ཟག་གི་མིང་ཚབ།

The pronouns ང་(I), ང་ལ་ (me) , ང་ཚོ་ (we), ང་ཚོ་ལ་(us)

refer to the person speaking. They are , therefore, said to be pronouns of the first person.

28

Examples:

1. ང་ཉིན་ལྟར་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་གི་ཡོད།

I go to school daily.

2. བསྟན་འཛིན་གྱིས་ང་ལ་སྨྱུ་གུ་གཅིག་སྤྲད་བྱུང་།

Tenzin gave me a pen.

3. ང་ཚོ་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་པ་ཡིན།

We are in the same class.

4. ང་ཚོ་ལ་རྒན་ལགས་ཀྱིས་མཉེས་པོ་གནང་གི་ཡོག་རེད།

The teacher likes us.

གང་ཟག་གཉིས་པའི་མིང་ཚབ།

Pronouns of the second person:

The pronouns ཁྱེད་རང་(you singular) and ཁྱེད་རང་ཚོ་ (you plural) refer to the person spoken to. They are, therefore, said to be pronouns of the second person.

Examples:

1. ཁྱེད་རང་བུ་ཡག་པོ་ཞིག་རེད།

You are a good boy.

ངས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལ་ཕྱི་པོ་མ་ཡོང་ལབ་པ་ཡིན།

29

1 told you not to come late.

3. ཁྱེད་རང་ཁའི་ས་ག་པར་ཕྱིན་པ།

Where did you go yesterday?

གང་ཟག་གསུམ་པའི་མིང་ཚབ།

Pronouns of the third person:

The pronouns ཁོ་(he), JJ (she), མོ (he/she) ཁོང་གི་ (his/her), ཁོང་ཚོ་(they), ཁོང་ཚོ་ལ་(them) refer to the person spoken of. They are, therefore, said to be pronouns of the third person. Examples:

1. ཁོང་མི་ཡག་པོ་འདུག

He is (a) good man.

2. ཁོང་ལ་འདི་རང་མ་ཕེབས་གསུང་རོགས།

Tell him not to come here.

3. ཁོང་གིས་གཞས་ཡག་པོ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད།

She / he can sing well.

4. ཁོང་ལ་སང་ཉིན་གཞས་གཅིག་གཏོང་རོགས་གསུང་རོགས།

Please tell her/him to sing a song for tomorrow.

5. ཁོང་ཚོ་བོད་ལ་ཕེབས་པ་རེད།

They went to Tibet.

6. དེབ་འདི་ཁོང་ཚོ་ལ་གནང་རོགས་གནང་།

Please give this book to them.

དམིགས་སུ་བཀར་བའི་མིང་ཚབ།

Demonstrative Pronouns:

The demonstrative pronouns འདི་ (this) དེ་(that), འདི་ཚོ་ (these) and (those) དེ་ཚོ་ are used to point out the object or objects to which they refer. They are called demonstrative pronouns.

Examples:

1.འདི་ཞི་མི་རེད།

This is (a) cat.

2. འདི་ཚོ་ཀུ་ཤུ་རེད།

These are apples.

3. དེ་ཚོ་ཁྱེད་རང་གི་ཁང་པ་རེད།

Those are your houses.

བྱེད་པ་པོ་དང་འབྱེལ་བའི་མིང་ཚབ།

Reflexive Pronouns:

The demonstrative ང་རང་རང་ (myself), ང་ཚོ་རང་

(ourselves), ཁྱེད་རང་རང་(yourself),

ཁྱེད་རང་ཚོ་རང་(yourselves), ཁོང་རང་རང་ (himself/herself)

and ཁོང་ཚོ་རང་(themselves) when used as the object of a

verb are called Reflexive Pronouns.

Examples:

1. ང་རང་རང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིན།

I have criticized myself.

2. ཁྱེད་རང་གིས་ཁྱེད་རང་རང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་སོང་།

You have criticized yourself.

3. ཁོང་གིས་ཁོང་རང་རང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་སོང་།

He/ she has criticized himself or herself.

32

4. ང་ཚོས་ང་ཚོ་རང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིན།

We have criticized ourselves.

5. ཁྱེད་རང་ཚོས་ཁྱེད་རང་ཚོ་རང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་སོང་།

You (plural) have criticized yourselves.

6. ཁོང་ཚོས་ཁོང་ཚོ་རང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་སོང་།

They have criticized themselves.

Interrogative Pronouns:

འདྲི་ཚིག་གི་མིང་ཚབ།

The pronouns སུ་(who), སུ་ལ་ (whom), ག་གི་ (whic)

སུའི་ (whose) ག་རེ་ (what) are used for asking

questions. They are, therefore, called Interrogative pronouns.

Examples: 1.

དེ་ར་སུ་འདུག

Who is there? 2.

ཁྱེད་རང་གི་ཁང་པ་ག་གི་རེད།

Which is your house?

3. དེབ་འདི་སུའི་རེད།

whose book is this?

4. ཁྱེད་རང་ལ་ག་རེ་དགོས་ཀྱི་འདུག

What do you want?

5. དེབ་འདི་སུ་ལ་གནང་གི་ཡིན།

To whom will this book be given?

ལ་དོན།

The Preposition

In literary form སུ་ ཏུ་ དུ་ རུ་ and ན་have the function

of to, in, into, for, and at. These grammatical rules are summarized on the chart given in the end of this book, [see page No. 181]

The above mentioned སུ་ ཏུ་ དུ་ རུ་ and ན་ are replaced

by ར་and ལ་ commonly used in the colloquial Tibetan

after any suffix, and possesing the signification of all the above prepositions.

Examples: 1. ང་བོད་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན།

I will go to Tibet.

2. བོད་ལ་གཡག་ཡོག་རེད།

There are yaks in Tibet.

3. ང་ལྷ་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན།

I went to Lhasa.

35

4. ང་རྡ་རམ་ས་ལར་འགྲོ་གི་ཡིན།

I will go to Dharamsala.

5. ང་ཚོ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན།

We will go to the Library.

6. རྫན་པ་འདི་ཁྱིད་རང་ལ་ཡིན།

This gift is for you.

7. ང་ལྷ་ཁང་གི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན།

I will go into the temple.
Study the list of prepositions and use them in the sentences.

l. ནང་ལ་ in

2. སྟེང་ལ 'on

3. འོག་ལ་ under

4. འཁྲིས་ལ་ near

5. ཉེ་འགྲམ་ beside

6. དེའི་སྟེང་ལ་ above

7. མདུན་ལ་ infront of

36

Examples:

1. དེབ་སྒམ་ནང་ལ་ཡོད།

The book is in the box.

2. དེབ་སྒམ་གྱི་སྟེང་ལ་ཡོད།

The book is on the box.

3. དེབ་སྒམ་གྱི་འོག་ལ་ཡོད།

The book is under the box.

4. དེབ་སྒམ་གྱི་འཁྲིས་ལ་ཡོད།

The book is near the box.

5. དེབ་སྒམ་གྱི་ཉེ་འགྲམ་ལ་ཡོད།

The book is beside the box.

6. དེབ་སྒམ་དེའི་སྟེང་ལ་ཡོད།

The book is above the box.

7. དེབ་སྒམ་གྱི་མདུན་ལ་ཡོད།

The book is in front of the box.

The word " སྟེང་ལ་ འོག་ལ་ ཉེ་འགྲམ་ལ་ དེའི་སྟེང་ལ་ མདུན་ལ་ show

the relation in which the book stands to the box.

ཚིག་ཕྲད་མིང་ཚབ་མཉམ་དུ་སྦྱར་བ། The preposition used with

pronouns:

སྟེང་ལ་above

རྗེས་ལ་རྒྱབ་ལ་ behind

མཉམ་དུ་ with / together

ཉེ་འགྲམ་ལ་ beside

Examples:

1. ང་ཚོའི་སྟེང་ལ་གནམ་གྲུ་འདུག

The aeroplane is above us.

2. ང་ཁྱེད་རང་མཉམ་དུ་འགྲོ་གི་ཡིན།

I will go with you.

3. ཕྲུ་གུས་ཁོང་གི་རྗེས་ལ་གོམ་པ་བརྒྱབས་སོང་།

The children walked behind him.

4. ཁོང་ངའི་ཉེ་འགྲམ་ལ་བཞུགས་སོང་།

He/she sat beside me.

བྱ་བའི་ཁྱད་ཚིག

The Adverb

Tibetan adverbs are divided into four groups:

བྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཁྱད་ཚིས།

Adverbs of manner

ག་ལེ་ག་ལེར་ slowly

མགྱོགས་པོ་ fast

དགའ་པོ་བྱས་ནས་ happily

Examples:

1. སྤོའོ་ལགས་རྒན་ཁོག་དེས་གོམ་པ་ག་ལེ་ག་ལེར་བརྒྱབས་སོང་

The old man walked slowly.

2. བུ་དེ་མགྱོགས་པོ་རྒྱུགས་ཀྱི་འདུག

The boy runs fast.

3. ཕུ་གུ་ཚོས་སྐྱིད་པོ་བྱས་རྩེད་མོ་རྩེས་སོང་།

The children played happily.

The adverb ག་ལེ་ག་ལེར་ (slowly), མགྱོགས་པོ་(fast) and

སྐྱིད་པོ་བྱས་ནས་

(happily) add something to the meaning of

of the verbs གོམ་པ་བརྒྱབས་(walked) རྒྱུགས་ (runs) and

རྩེད་མོ་རྩེས་(played). They tell us how the action is done.

These adverbs which show the manner in which some action is done, are called Adverbs of manner.

བྱ་བའི་དུས་སྟོན་པའི་ཁྱད་ཚིས།

Adverbs of time

ཁ་ས་ yesterday

མཚམས་མཚམས་ལ་ occasionaly

ཕྱི་པོ་ late

སང་ཉིན་ tomorrow

Examples:

1. སྒྲོལ་མ་ལགས་ཁ་ས་ཕེབས་སོང་།

Dolma came yesterday.

2. ཁོང་བོད་ལ་མཚམས་མཚམས་ལ་འགྲོ་གི་རེད།

He will go to Tibet occassionally.

3. ཁོང་ནང་ལ་ཕྱི་པོ་ཡོང་གི་རེད།

He/she comes home late.

4. ཁོང་སང་ཉིན་འབྱོར་གྱི་རེད།

He/she will arrive tomorrow.

The word ཁ་ས་ (yesterday),

མཚམས་མཚམས་(occasionally), ཕྱི་པོ་ (late) and སང་ཉིན་ (tomorrow) add something to the meaning of the verbs ཕེབས་སོང་ (came), འགྲོ་གི་རེད་(will go)

ཡོང་གི་ཡོག་རེད་(comes) and འབྱོར་(arrive). They tell us when the action is done. Such adverbs are called Adverbs of time.

བྱ་བའི་ཡུལ་སྟོན་པའི་ཕྲད་ཚིག།

Adverbs of place:

སྟང་ལ་ above

ཡར་ up

འདར་འདའ་ here

ཕྱི་ལོགས་ལ་ outside

Examples:

1. ངས་ཡར་བལྟས་པ་ཡིན།

I looked up.

2. ཁོང་འདིར་བཞུགས་ཀྱི་ཡོག་རེད།

He/she lives here.

3. ཁོང་ཚོ་ཕྱི་ལོགས་ལ་ཕེབས་སོང་།

They went outside.

The words ཡར་ (up) འདིར་(hcrc) ཕྱི་ལོགས་ལ་(outside) add

something to the meaning of the verbs བལྟས་(looked),

བཞུགས་ཀྱི་ཡོག་རེད་ (lives) and ཕེབས་སོང་ (went). They tell

us where the action takes place. Such adverbs are
cailed Adverbs of place.
Adverbs of degree:

བྱ་བའི་ཁྱད་རིམ་སྟོན་པའི་ཁྱད་ཚིས།

ཞི་དྲག་very

ཧ་ལམ་almost

ཧ་ཅང་too / extremely

Examples:

1. སྐྱམ་རའདི་ཞི་དྲག་སྙིང་རྗེ་པོ་འདུག

This garden is very beautiful.

2. ཚ་ལུ་མ་འདི་ཚོ་ཧ་ལམ་འཚོས་འདུག

These oranges are almost ripe.

3. ལེའུ་འདི་ཧ་ཅང་རིང་པོ་འདུག

This chapter is too long.

42

The adverbs " ཞེ་དྲག་" (very) " ཏ་ལམ་" (almost) and " ཏ་ཙང་" (extremely) which show in what degree or to what extent something is done. These are called Adverbs of degree.

བྱ་བའི་ཚིག་གྲོགས་ཀྱི་དུས་གསུམ་རྣམ་གཞག

Verb complements / Different Tense endings :
In Tibetan sentences the different tense verb endings denote the action in the present, past and future. Thus, there are three main tense endings or verb complements for the first person. i.e ང་ (I) and ང་ཚོ་ (we)

གི་ཡིན། indicates the future tense (མ་འོངས་པ་)

གི་ཡོད། indicates the present tense (ད་ལྟ་བ) པ་ཡིན། indicates the past tense (འདས་པ་)

The below mentioned three main tense endings or verb complements are for the second and third person, i.e. ཁྱེད་རང་ (you) ཁོང་ he/she ཁོང་ཚ They

43

གི་རེད། indicates the future tense (མ་འོངས་པ་) གི་འདུག indicates the present tense (ད་ལྟ་བ་) པ་རེད་ བ་རེད སོང་། indicates the past tense (འདས་པ་) The above mentioned eight main tense endings or verb complements are used right after the verbs in the three tenses ; such as :

གཏང་(will send) future tense, གཏོང་ (send) present tense

བཏང་ (sent) past tense. The verbs and verb

complements are essencial for indicating the tense of a Tibetan sentence

The negative forms of the eight verb complements:
Positive Negative

གི་ཡིན། (future) གི་མིན། (future)

གི་ཡོད (present) གི་མེད། (present)

པ་ཡིན། (past) མེད། (past)

གི་རེད། (future) གི་མ་རེད། (future)

གི་འདུག (present) གི་མི་འདུག (present)

པ་རེད་ (past) པ་མ་རེད། (past)

བ་རེད། (past) བ་མ་རེད། (past)

སོང་། (past) མ་སོང་། (past)

པ་རེད། བ་རེད། སོང་། are the verb complements or tense

endings for the second and third persons in the past.

པ་རེད། བ་རེད། are used in a sentence in the past for the

second and third persons; which indicates less certain, or in commonly known situations.

སོང་། is also used in a sentence in the past for the

second and third persons; which indicate first hand visual knowledge.

In Tibetan language some verbs have the same form in the present and future tenses.

Examples:

Present tense Future tense Past tense

འགྲོ་ to go འགྲོ་ ཕྱིན་

འཐུང་ to drink འཐུང བཏུང་ བཏུངས་

ཉོ་ to buy ཉོ་ ཉོས་

བཟོ་ to make བཟོ་ བཟོས་

45

In some cases the verbs have the same form in the present,
future and past.
Examples:
Present tense Future tense Past tense

ཉན་ to listen ཉན་ ཉན་

ལབ་ to tell ལབ་ ལབ་

ཡོང་ to come ཡོང ཡོང

ཉལ to sleep ཉལ་ ཉལ་

In some cases the verbs have the different forms in the present, future and past. They are called irregular verbs. Examples:
Present tense Future tense Past tense

གཏོང་ to send གཏང བཏང་

ཚོང to sell བཙོང་ བཙོངས་

སྒོམ་ to meditate སྒོམ་ བསྒོམས་

གསོད་ to kill གསད་ བསད་

46

These three tense endings or verb complements are used after the verbs in the three tenses to indicate the use of
tenses.

གང་ཟག་དང་པོ། (First person: ང་I & ང་ཚོ་we)

གི་ཡིན། indicates the future tense (མ་འོངས་པ་) གི་ཡོད།

indicates the present tense (ད་ལྟ་བ་) པ་ཡིན། indicates

the past tense (འདས་པ་)

Verbs in the three tenses :
Present tense Future tense Past tense

འགྲོ་ to go འགྲོ་ ཕྱིན་

འཐུང་ to drink བཏུང་ བཏུངས་

ཀློག་ to read ཀློག་(བཀླག་) ཀློགས་

The above mentioned verb complements and verbs in the three tenses can be illustrated by the following examples.

1. ང་འགྲོ་གི་ཡིན།

I will go. 2. ང་འགྲོ་གི་ཡོད།

I am going.

ང་ཕྱིན་པ་ཡིན།

I went.

2. ང་ཇ་འཐུང་གི་ཡིན།

I will drink tea.

ང་ཇ་འཐུང་གི་ཡོད།

I am drinking tea.

ངས་ཇ་བཏུངས་པ་ཡིན།

I drank tea.

3. ང་ཚོ་དེབ་ཀློག་གི་ཡིན།

We will read books.

ང་ཚོ་དེབ་ཀློག་གི་ཡོད།

We are reading books.

ང་ཚོས་དེབ་ཀློགས་པ་ཡིན།

We read book.

གང་ཟག་གཉིས་པ། (Second person: ཁྱེད་རང་ you)

གི་རེད། indicates the future tense (མ་འོངས་པ་)

གི་འདུག inicates the present tense (ད་ལྟ་བ་)

པ་རེད། སོང་། indicates the past tense (འདས་པ་)

48

Verbs in the three tenses :
Future tense Present tense Past, tense

ཚོང་ to sell བཙོང་ བཙོངས་

འབྲི་ to write/ paint འབྲི་ བྲིས་

བཟོ་ to make བཟོ་ བཟོས་

Use the above mentioned verb complements and verbs in the sentences.

1. ཁྱེད་རང་གིས་བཙོང་གི་རེད།

You will sell.

ཁྱེད་རང་ཚོང་གི་འདུག

You are selling.

ཁྱེད་རང་གིས་བཙོངས་པ་རེད། སོང་།

You sold.

ཁྱེད་རང་གིས་ཐང་ཀ་འབྲི་གི་རེད།

You will paint (a) Thangka.

ཁྱེད་རང་ཐང་ཀ་འབྲི་གི་འདུག

You are painting (a) Thangka.

ཁྱེད་རང་གིས་ཐང་ཀ་བྲིས་པ་རེད། སོང་།

You painted (a) Thangka.

3. ཁྱེད་རང་གིས་གསོལ་ཇ་བཟོ་གནང་གི་རེད།

You will make tea. (honorific)

ཁྱེད་རང་གསོལ་ཇ་བཟོ་གནང་གི་འདུག

You are making tea. (h)

ཁྱེད་རང་གིས་གསོལ་ཇ་བཟོས་གནང་པ་རེད། སོང་།

You made tea. (h)

གང་ཟག་གསུམ་པ། (Third person: ཁོང་ he /she ཁོང་ཚོ་ they)

གི་རེད། indicates the future tense (མ་འོངས་པ་) གི་འདུག

indicates the present tense (ད་ལྟ་བ་) པ་རེད། སོང་།

indicates the past tense (འདས་པ་) Verbs in the three

tenses : Present tense Future tense Past tense

བྱེད་ to do བྱ་ བྱེད་ བྱས་

ཉོ་ to buy ཉོ་ ཉོས་

གཏོང་ to send གཏང་ བཏང་

Examples:

1. ཁོང་གིས་ཤིང་ཏོག་ཉོ་གི་རེད།

He / she will buy fruits.

50

ཁོང་ཤིང་ཏོག་ཉོ་གི་འདུག

He is buying fruits.

ཁོང་གིས་ཤིང་ཏོག་ཉོས་པ་རེད། སོང་།

He bought (some) fruits. 2.ཁོང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་གནང་གི་རེད།

They will study. ཁོང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་གནང་གི་འདུག

They are studying. ཁོང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་གནང་པ་རེད། སོང་།

They studied.

3. ཁོང་ཚོ་གཞས་གཏང་གནང་གི་རེད།

They will sing a song. ཁོང་ཚོ་གཞས་གཏོང་གནང་གི་འདུག

They are singing. ཁོང་ཚོས་གཞས་བཏང་གནང་པ་རེད། སོང་།

They sang a song.

51

ཚིག་ཕྲད །

Articles (A, An, The)

ཞིག་ (a / an) is used in the literary form.

ཅིག་ (a / an) is used in the colloquial form.

Examples:
Literary. Colloquial Number

མི་ཞིག་ མི་ཅིག་ མི་གཅིག་

a man a man one man / person

ཚ་ལུ་མ་ཞིག་ ཚ་ལུ་མ་ཅིག་ ཚ་ལུ་མ་གཅིག་

an orange an orange one orange

མོ་ཊ་ཞིག་ མོ་ཊ་ཅིག མོ་ཊ་གཅིག་

a motor car a car one car

སེམས་ཅན་ཞིག་ སེམས་ཅན་ཅིག་ སེམས་ཅན་གཅིག་

an animal an animal one animal

ཉི་གདུགས་ཞིག ཉི་གདུགས་ཅིག་ ཉི་གདུགས་གཅིག་

an umbrella an umbrella one umbrella

སྨྱུ་གུ་ཞིག་ སྨྱུ་གུ་ཅིག་ སྨྱུ་གུ་གཅག་

a pen a pen one pen

52 ངེས་པའི་ཚིག་ཕྲད ། (the)

The definite article " The"
There is no exact word in Tibetan for this definate

article "The". In general demonstrative pronouns ; འདི་

(this) and དེ་ (that) are used often to express the

definate article "The". Examples: 1.མོ་ཊ་དེ་སྔོན་པོ་ རེད།

The caris blue. 2. བག་ལེབ་འདི་ཆེན་པོ་འདུག

The(loaf of) bread is large. 3. ཁང་མིག་འདི་ཆུང་ཆུང་འདུག

The room is small.

53

How to use the verb ཡོད་ in different ways:

ཡོད་ means to exist, to have & is. This can be illustrated

by the following examples :

A) The verb ཡོད་ with first person "I & we" which

indicates TO EXIST.

1. ང་ཁྲོམ་ལ་ཡོད།

I - market - in - exist subject - noun - verb I am in (the) market.

2. ང་བོད་ལ་ཡོད། I am in Tibet.

3. ང་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད།

I am in (the) office.

4. ང་ཐབ་ཚང་ནང་ལ་ཡོད།

I am in the kitchen.

5. ང་ཚོ་དཔར་ཁང་ལ་ཡོད།

We are in (the) photo studio / we are in (the) printing press. 54

B) The verb ཡོད་ with first person "I & we" which

indicates "TO HAVE".

Examples:

1. ངལ་ཞི་མི་ཡོད།

To - me - cat - have I have (a) cat.

2. ངལ་དེབ་མང་པོ་ཡོད། I have many books.

3. ངལ་ཆུ་ཚོད་ཅིག་ཡོད།

I have a watch.

4. ང་ཚོ་ལ་དཔར་ཆས་ཡོད།

We have (a) camera.

5. ང་ཚོ་ལ་མེ་ཏོག་ལྡུམ་ར་ཡོད།

We have (a) flower garden.

C) When first person possessive ངའི་ (my) པ་ཚོའི་ (our)

are used with an object; the verb ཡོད་ Indicates" IS ".

Examples:

I. ངའི་ཞི་མི་ནང་ལ་ཡོད།

My cat is in (the) house.

2. ང་ཚོའི་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭ་ཡོད།

Our children are in (the) school.

3. ངའི་དངུལ་དངུལ་ཁང་ལ་ཡོད།

My money is in (the) bank.

4. ང་ཚོའི་དོ་པོ་མོ་ཊའི་ནང་ལ་ཡོད།

Our luggage is in (the) car.

5. ངའི་དེབ་བྲུ་ཅོག་སྟང་ལ་ཡོད།

My book is on (the) table.

D) When second person possessive ཁྱེད་རང་གི་ (your)

is used with an object; the verb ཡོད་ indicates " IS ".

Examples:

1. ཁྱེད་རང་གི་དཔར་ཆས་སྒམ་གྱི་ནང་ལ་ཡོད།

Your camera is in (the) box.

2. ཁྱེད་རང་ཚོའི་དེབ་ཚེ་རིང་ལ་ཡོད།

Your book is with Tsering.

3. ཁྱེད་རང་གི་སྨྱུ་གུ་ང་ལ་ཡོད།

Your pen is with me.
D) In the same way when third person possessive

ཁོང་གི་ (his / her) ཁོང་ཚོའི་ (their) are used with

an object; the verb ཡོད་ indicates » is »

Examples:

1. ཁོང་གི་ཞྭ་མོ་སྒམ་གྱི་སྒང་ལ་ཡོད།

His hat is on (the) box.

2. ཁོང་ཚོའི་མོ་ཊ་ཐང་ལ་ཡོད།

Their car is on (the) ground.

3. ཁོང་ཚོའི་བུ་མོ་སློབ་གྲྭར་ཡོད།

Their daughter is in (the) school.

How to use འདུག and ཡོག་རེད་ in the different ways:

1. འདུག is used for first hand visual knowledge

2. ཡོག་རེད་ is used for the less certain, second hand

knowledge or commonly known situations.

འདུག ཡོག་རེད་ means to exist, have & has in the second

and third person:
Examples:

1. ཁྱེད་རང་ཁྲོམ་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

You-in(the) -market-existed / You were in the market.

2. ཁྱེད་རང་ལྡི་ལི་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

You were in Delhi.

3. ཁྱེད་རང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

You were at (the) temple.

4. ཁྱེད་རང་ དངུལ་ཁང་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

You were in (the) bank.

5. ཁྱེད་རང་ཟ་ཁང་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

You were in (the) restaurant.
Note : The above sentences indicate the " past tense".

ཡོག་པ་རེད། and ཡོད་རེད། are used in the literary form, ཡོག་རེད། is used only in the spoken language.

འདུག ཡོག་རེད། which means " HAVE " **Examples:**

1. ཁྱེད་རང་ལ་ཞི་མི་འདུག ཡོག་རེད།

You - to - cat - have. (have) You have (a) cat.

2. ཁྱེད་རང་ལ་དཔར་ཆས་ཤིག་འདུག ཡོག་རེད།

You have a camera.

3. ཁྱེད་རང་ལ་ཤིང་ཏོག་མང་པོ་འདུག ཡོག་རེད།

You have a lot of fruit.

4. ཁྱེད་རང་ལ་རླུང་འཕྲིན་འདུག ཡོག་རེད།

You have (a) radio.

5. ཁྱེད་རང་ལ་སྨྱུ་གུ་འདུག ཡོག་རེད།

You have (a) pen.

In general, in the first person possessive, the verb ཡོད་ is used to indicate a definate statement, འདུག ཡོག་རེད་ are also used in the first person possessive. This indicates something that is found to be definate only after investigation. ཡོག་རེད་ also indicates the

commonly known situations.
Examples:

1. ངའི་བུ་སློབ་གྲྭར་ཡོད། འདུག ཡོག་རེད།

My son is in the school.

59

2. ང་ཚོའི་དཔར་ཆས་སྒམ་གྱི་ནང་ལ་ཡོད། འདུག ཡོགརེད།

Our camera is in the box.

3. པའི་སྨྱུ་གུ་ཁྱེད་རང་ལཡོད། འདུག ཡོག་རེད།

You have my pen.

འདུག ཡོག་རེད། are also used in the second person

possessive.
Examples:

1. ཁྱེད་རང་གི་དེབ་སློབ་གྲྭར་འདུག ཡོག་རེད།

Your book is in the school.

2. ཁྱེད་རང་གི་ཡི་གེ་སྦྲག'''ཁང་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

Your letter is in the post office.

3. ཁྱེད་རང་ཚོའི་པ་ལགས་བོད་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

Your (plural) father is in Tibet.

འདུག ཡོག་རེད། which means " *Exist* " and are used in

the third person possessive.
Examples:

1. ཁོང་གི་བུ་ནང་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

His / her son is at home.

60

2. ཁོང་གི་བུ་མོ་སློབ་གྲྭར་འདག ཡོག་རེད།

His / her daughter is in the school.

3. ཁོང་ཚོའི་ཨ་མ་ལགས་ཉི་ཧོང་ལ་འདུག ཡོག་རེད།

Their mother is in Japan.

In general, the verb ཡོད་ is used when a sentence begins

with ང་ལ་ (nga-la) i.e.

ང་ལ་ཡི་གེ་གཉིས་ཡོད།

I have two letters.
this indicates something that is found to be definate only after one has been informed by someone. For example : One has found one or more letters in the mail box or has been given them directly by the postman.
Examples:

1. ང་ལ་ཡི་གེ་གཉིས་འདུག

There are two letters for me.

2. ང་ལ་བྱ་ག་རག་འདུག

I got a prize.

The verb ཡོག་རེད། is used in the first person ང་ལ་ but

this indicates a high expectation.
Examples:

1. ང་ལ་ཡི་གེ་ཡོག་རེད།

I must have a letter.

2. ང་ལ་བྱ་དགའ་རག་ཡོག་རེད།

I am sure to get a prize.

The verb ཡོག་རེད། is also used in the first person ང་ལ་

to indicate something remembered, although the details are unclear.
Examples:

1. ང་ལ་སྒྲུང་དེབ་ཅིག་ཡག་རེད།

I (used to) have a story book.

2. ང་ཚོ་ལ་ཡིག་ཆ་འགའ་ཤས་ཡོག་རེད།

We (used to) have some documents.

Use of རེད

རེད་ which means " Yes" " Is / Are " རེད་ in general an auxiliary verb " to be "

Notes:

1. When རེད་ (re) is used alone, it means " Yes ".

2. When auxiliary verb རེད་ is used in a sentence in singular, it means " Is ".

3. The auxiliary verb རེད་ is used in a sentence in the plural, it means " Are ".

Examples:

1. དྲི་བ། འདི་མོ་ཊ་རེད་པས། ལན། རེད།

Question: Is this a car? Ans: Yes.

2. ཁོང་བླ་མ་རེད།

He is (a) Lama.

3. དེ་མུ་ཟེའི་སྒམ་རེད།

That is (a) match box.

4. ཁོང་ཟླ་བ་ལགས་རེད།

He is Dawa la.

5

This is (a) flower.།.འདི་མེ་ཏོག་རེད

When auxiliary verbརེད་ (re) is used in a sentence in the plural, it means " Are ".

Examples:

1.ཁྱེད་རང་ཚོ་གྲྭ་པ་རེད།

You are monks.

2.དེ་ཚོ་དབ་རད།

Those are books.

3.ཁོང་ཚོ་མཁས་པ་རེད།

They are scholars.

64

དྲི་ཚིག་ཁག

Interrogative Particles :

Interrogative particlesགམ་ ངམ་ དམ་ ནམ་ བམ་ མམ་ འམ་ རམ་ ལམ་ སམ་ ཏམ་ are used in literary form.

Examples:

1.ཁོང་ཁྲོམ་ལ་འདུག་གམ།

Is he/she in the market?

2.ཁྱེད་རང་ལ་ཡི་གེ་བྱུང་ངམ།

Did you get (a) letter?

3.ཁྱེད་རང་ལ་ཁང་པ་ཡོད་དམ།

Do you have a house?

4.འདི་ཁྱེད་རང་གི་མིན་ནམ།

Isn't it yours ?

5.འདི་ཁབ་བམ།

Is it (a) needle?

6.རྙོག་གྲ་འཇམ་མམ།

Has the problem been solved ?

7.དེ་འཇའ་འམ། དེ་འཇའམ།

Is that(a) rainbow ?

འདི་མེ་ཏོག་རེད།

65

8.འདི་གྲོང་ཁྱེར་རམ།

Is this (a) town ?

9.འདི་བལ་ལམ།

Is it wool ?

10. ཁོང་ཕེབས་སམ།

Did he/she come ? / Did he/she go ?

11. གྲུརད་དྲམ། ལྡ་བྲུ།

In colloquial Tibetan the interrogative particles i.e. གས་ ངས་ པས་ or བས་ are used for the first person ང་ (I) and ང་ཚོ་ (we), the second person ཁྱེད་རང (you) and ཁྱེད་རང་ཚོ་ (you pi.), The third person ཁོང་(he/she) & ཁོང་ཚོ་ (they).

Rules to use three interrogative particles (དྲི་ཚིག་) གས། ངས། & པས or བས། in the spoken language. The interrogative particle གས། is used after the suffix ག་

The interrogative particle ངས། is used after the suffix ང་

The interrogative particle པས། is used after suffixes ན་ བ་ མ་ ས་

The interrogative particle བས། is used after suffixes ད་ འ་ ར་ ལ་

In colloquial Tibetan language these interrogative particles གས་ ངས་ བས་ & པས་ are used in a question which requires the answer either " Yes or No ".

Examples:

1. འདི་ཁྱེད་རང་གི་དཔར་ཆས་རེད་བས།

Is this your camera ?

2. ཁྱེད་རང་ཁྲོམ་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡིན་པས།

Are you going to the market ?

3. ཁོང་བཞེས་ཐག་མཆོད་ཀྱི་ཡོག་རེད་བས།

Does he/she smoke cigarettes ?

4. ཁྱེད་རང་སྒྲོལ་དཀར་ལགས་ཡིན་པས།

Are you Dolkar la ?

5. ཁོང་ཁྲོམ་ལ་འདུག་གས།

Is he/she in the market ?

6. ངའི་དེབ་ཁྱེད་རང་ལ་བྱུང་ངས།

Did you get my book ?

Interrogative adverbs and pronouns : ག་གི་which ག་དུས་

when ག་པར་ where སུ་ who སུ་ལ་ whom ག་རེ་ what

ག་རེ་བྱས་ནས་ why ག་འདྲས་ཐྲེ་ ཐྲེར་ (ཐྲེར་) how

སུའི་Fwhose

The above mentioned interrogative adverbs ana
pronouns
are appeared in the sentences, the interrogative
particles གས། ངས། བས། & པས། are not used.&

Examples:

1. ཁྱེད་རང་དེབ་ག་གི་སློག་གཞང་གི་ཡིན།

Which book do you want to read ?

2. ཁྱེད་རང་ཁྲོམ་ལ་ག་དུས་ཕེབས་གཞང་གི་ཡིན།

When are you going to the market ?

3. ཁྱེད་རང་ག་པར་ཕྱག་ལས་གཞང་གི་ཡོད།

Where are you working ?

4. ཁོང་ ག་རེ་གཞང་གི་འདུག

What is he doing ?

5. བག་ལེབ་འདི་ག་འདྲས་ཐྲེ་བཟོ་དགོས་རེད།

How do (you) make this bread ?

Rules to use tense verb endings or verb complements
in the

interrogative form or particles.
In interrogative particles the verb complements of the first
person i.e

གི་ཡིན། *(future tense)* གི་ཡོད། *(present tense)*

68

. ཁྱེད་རང་ / ཁྱེད་རང་ཚོ་ *(you singular & you plural)* when

a sentence indicate the question.

Examples:

1. ཁྱེད་རང་ལྡི་ལི་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡིན་པས།

Are you going to Delhi ?

2. ཁྱེད་རང་ཚོ་ཟ་ཁང་ལ་ཕེབས་པས།

Did you go to the restaurant ?

3. ཁྱེད་རང་འཆམ་འཆམ་ལ་ཞིག་གི་ཡོད་པས།

Are you going for a walk ?

4. ཁྱེད་རང་གསོལ་ཇ་མངར་མོ་མཆོད་ཀྱི་ཡིན་པས།

Are you going to drink sweet tea ?
The verb complements of the second person i.e.

གི་རེད།*(future tense)*

གི་འདུག།*(present tense)*

པ་རེད། བ་རེད། སོང་།*(past tense)* These verb

complements are used in the first person interrogative participle.

69

Examples : 1. ང་ལྡི་ལི་ལ་འགྲོ་གི་རེད་པས། Will I go to

Delhi ?

2. ང་འཆམ་འཆམ་ལ་འགྲོ་གི་འདུག་གས།

Am I going for a walk ?

The verb complements of the third person will remain the same in the interrogative participle.

Examples:

1. ཁོང་ལྡི་ལི་ལ་ཕེབས་ཀྱི་རེད་པས།

Will she go to Delhi ?

2. ཁོང་གསོལ་ཇ་མངར་མོ་མཆོད་ཀྱི་འདུག་གས།

Is she drinking tea ?

3. ཁོང་འཆམ་འཆམ་ལ་ཕེབས་སོང་ངས།

Did she go for a walk ?

70 Use of བྱུང་ སོང་ and ་ཤག་

A) བྱུང་ is a main verb which means "got" and is used for the first person only.

Examples:

1. ང་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་བྱུང་།

To me-lettcr-a-got. I got a letter.

2. ང་ལ་དེབ་ཅིག་བྱུང་།

I got a book.

The same བྱུང (jung) is also used as an auxiliary verb of the past tense and is used only for the first person.

Examples:

1. ཁྱེད་རང་གིས་ང་ལ་བོད་ཡིག་བསླབས་བྱུང་།

You taught me Tibetan.

2. ཁོང་གིས་ང་ལ་མོ་ཊ་ཞིག་གནང་བྱུང་།

He/she gave me a car.

3. ཁོང་གིས་ང་ལ་ཡི་གེ་བཏང་བྱུང་།

He/she sent me (a) letter.

71

The main verb བྱུང་ *(jung)* and the auxiliary verb བྱུང་ are converted into negative by adding མ་ *(ma)* right before the བྱུང་། Thus: བྱུང་ (positive) མ་བྱུང་ (negative)

Examples:

1. ང་ལ་དེབ་མ་བྱུང་།

I didn't get (a) book.

2. ཁྱེད་རང་གིས་ང་ལ་བོད་ཡིག་བསླབས་མ་བྱུང་།

You didn't teach me Tibetan.

3. ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་མ་སོང་།

He didn't ask you (a) question.

B) སོང་། *[song]*

སོང་། *(song)* is an auxiliary verb of the past tense and is

used for the second and third person. We use this type of auxiliary verb when the reporter has seen the person finishing a work which he was doing. It is notnecessary that he or she should see the work right from the beginning.

Examples: [second person]

1. ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་བོད་ཡིག་བསླབས་སོང་།

 You taught him Tibetan.

72

2. ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་སོང་།

You asked her a question.

3. ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་ཡི་གེ་བཏང་སོང་།

You sent him a letter.

Examples : [Third person]

1. ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་བོད་ཡིག་བསླབས་སོང་།

He/ she taught you Tibetan.

2. ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱག་དངུལ་གནང་སོང་།

He gave (some) money to you.

3. ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱག་དེབ་ཅིག་གནང་སོང་།

She gave you a book.

The auxiliary verb སོང་ (song) can be changed into

nagative by adding a མ་ (ma) right before སོང་། Thus:

སོང་ (positive) མ་སོང་ (negative)

Examples:

1. ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་བོད་ཡིག་བསླབས་མ་སོང་།

You did not teach him/her Tibetan.

2. ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱག་དངུལ་གནང་མ་སོང་།

She didn't give you money.

73

C) ཤག [shag]

When ཤག (shag) is used for the first person. It shows

that the action was done without intention or without

one being conscious of what one was doing.
Examples:
1. ངས་ཧྲད་དེ་བརྗེད་ཤག

I forgot completely.

2. ང་གཉིད་འཁྱུགས་ཤག

I fell asleep.

3. ངའི་དཔར་ཆས་བརླགས་ཤག

I lost my camera. To change the above sentences into negative; ་ཤག་ (shag)

is converted into མེད།

Examples:

1. ངས་ཧྲད་དེ་བརྗེད་མེད།

I didn't forget completely.

2. ང་གཉིད་འཁྱུགས་མེད།

I didn't sleep.

3. ངའི་དཔར་ཆས་བརླགས་མེད།

I didn't loose my camera.

74

་ཤག(shag) is also used as an auxiliary verb of the past

tense and is used for second and third person. In this case the reporter has not seen the person doing the work but has second hand knowledge through some one or from the news papers etc.

Examples : [**Second person**]

1. ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་བོད་ཡིག་བསླབས་ཤག

You taught him Tibetan.

2 ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་ཤག

You asked him (a) question.

3. ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་གསུངས་ཤག

You told him /her.

Examples : [Third person]

1. ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་བོད་ཡིག་བསླབས་ཤག

He taught you Tibetan language.

2. ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་བཀའ་ལན་གནང་ཤག

He answered your questions. Some of the negative
sentences :

1. ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་བོད་ཡིག་བསླབས་མི་འདུག

You didn't teach him/her Tibetan.

2. ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་མི་འདུག

He/she didn't ask you a question.

འབྲེལ་སྒྲ། Genetives & Possessives

གི་ ཀྱི་ གྱི་ ཡི & འི་ are five genetives. Grammatical

rules to use the genetives in literary forms :

གི་ is used after suffix གི་ & ང་

ཀྱི་ is used after suffixes ད་ བ་ & ས་

གྱི་ is used after suffixes ན་ མ་ ར་ & ལ་

ཡི་ & འི་ are used after suffix འ་ & མཐའ་མེད།

(མཐའ་མེད་ : An independent root letter without suffix)

The above mentioned grammatical rules are
summarized
on a chart with examples. [see page No. 180]
In general, in ordinary colloquial Tibetan, the above
mentioned grammatical rules of sentence construction
for genitives and possessives are not followed
strictly.especially when such construction would
impede the ease of movement of the tongue. Therefore,
in ordinary spoken language genitive གི་ is used often

instead of ཀྱི་ གྱི་ & ཡི་

Examples:

1. ང་འགྲོ་གིཞ་ཡོད། (ཡི་)

I am going.

2. ང་ལས་ཀ་བྱེད་གིཞ་ཡོད། (ཀྱི་)

I will work.

3. མོ་དེབ་ལེན་གི་འདུག (གྱི་)

She is taking (some) books.

བྱེད་སྒྲ། Instrumental

གིས་ is used after suffix ག་ & ང་

ཀྱིས་ is used after suffixes ད་ བ་& ས་

གྱིས་ is used after suffixes ན་ མ་ ར་ & ལ་

ཡིས་ is used after suffix འ་ & མཐའ་མེད།

The instrumental or agent is expressed by the particles གིས་ ཀྱིས་ གྱིས་ & ཡིས་

Examples:

1. ཁོང་གིས་གསོལ་ཇ་མཆོད་སོང་།

He/she drank tea.

2. ཐང་ཀ་འདི་ཟླ་བ་ལགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་རེད།

This Thangka is painted by Dawa.

3. རྒྱན་ཆ་འདི་དངུལ་གྱིས་བཟོས་པ་རེད།

This ornament is made of silver.

4. ང་ཡིས་བག་ལེབ་བཟོས་པ་ཡིན། / ངས་བག་ལེབ་བཟོས་པ་ ཡིན།

I made (this) bread.

Instrumental or agent is also used with an independent root letter simply by adding ས་(sa)

Examples:

1. ང + ས་ = ངས་ by me

ངས་དེབ་འདི་ཀློགས་པ་ཡིན།

I read this book.

2. ཁོ + ས་ = ཁོས་ by him/her

ཡི་གེ་འདི་ཁོས་བྲིས་པ་རེད། He wrote this letter.

3. ང་ཚོ + ས་ = ང་ཚོས་ **by us**

ང་ཚོས་ཁྲོམ་ནས་ཚལ་ཉོས་པ་ཡིན།

We bought vegetables from the market.

4 དེ + ས་ = དེས་ by that

མི་དེས་ཆང་མང་པོ་བཏུངས་སོང་།

That man drank a lot of chang*.
Note In ordinary colloquial Tibetan conversation"
instrumental ཀྱིས / གྱིས་ 1'are not followed strictly

according to the grammatical rules. But is often used to allow easier speach flow. Therefore,
ཀྱིས / གྱིས་ are often replaced byགི་ in colloquial

language.
* Tibetan beer